Dosarul nr. 2a-3405/23
2-22186307-02-2a-07092023
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), Judecător: E. Culinca

D E C I Z I E

16 noiembrie 2023 mun.

Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componență:

Președintele completului, judecătorul Ion

Secrieru

Judecătorii Vitalie Cotorobai și Marina

Anton

examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, apelul declarat de ***** în cauza civilă, în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată înaintată de OCN ”DACREDITARE” S.R.L către Grigoriev Vladimir cu privire la încasarea datoriei, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17 mai 2023, prin care cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

Pretențiile din cererea de chemare în judecată:

La 19 decembrie 2022, ***** a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Grigoriev Vladimir, solicitând încasarea datoriei în mărime de 4 000 lei, a penalității în sumă de 4 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 270 lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 492 lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reprezentantul reclamantei a menționat că, pârâtul Grigoriev Vladimir a primit de la OCN ”DACREDITARE” S.R.L, în baza contractului de împrumut nr. 806666 din 18 august 2021, un împrumut în sumă de 4 000 lei, obligându-se să-l restituie, inclusiv dobânda și alte plăți aferente, în termen de 30 zile de la data semnării contractului.

Însă, pârâtul nu și-a executat obligațiile asumate în temeiul contractului de împrumut, fapt ce a determinat adresarea în instanța de judecată pentru încasarea forțată a datoriei.

În aceeași ordine de idei, reclamanta a menționat că, în acord cu normele legale, este în drept de a solicita încasarea unei penalități în mărime de 4 000 lei ceea ce constituie calculul penalității pentru doar 125 zile.

Soluția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17 mai 2023, s-a admis parțial acțiunea înaintată de OCN ”DACREDITARE” S.R.L.

S-au încasat din contul lui Grigoriev Vladimir în beneficiul OCN ”DACREDITARE” S.R.L: - datoria în mărime de 4 000 lei rezultată din neexecutarea contractului de împrumut nr. 806666 din 18 august 2021 și; - cheltuielile de judecată compuse din - 270 lei cu titlu de taxă de stat și - 492 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Pretențiile din cererea de apel:

La 23 mai 2023, a fost înregistrat apelul declarat de ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17 mai 2023, iar la 19 septembrie 2023 a fost înregistrată cererea de apel motivată, prin care s-a solicitat casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea în care au fost respinse pretențiile din acțiune și, respectiv, emiterea în acest sens a unei noi hotărâri privind admiterea integrală a cerințelor înaintate.

În esență, apelanta a invocat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond în privința respingerii pretențiilor de încasare a penalității, or, făcând referire la recomandarea nr. 95 a Plenului Curții Supreme de Justiție din 06 decembrie 2016 ”cu privire la aplicarea dispozițiilor legale ce vizează contractul de credit/împrumut, încheiat cu organizațiile de micro finanțare, și anume aspectul disproporționalității clauzei penale, unde instanța de judecată urmează să țină cont de astfel de împrejurări ca durata neexecutării obligației principale și alte împrejurări, urmând să determine în mod concret beneficiul obținut de creditor, prin executarea parțială a obligației, OCN ”DACREDITARE” S.R.L a menționat că instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că debitorul Grigoriev Vladimir, de aproximativ doi ani, omite să-și execute obligațiile asumate conform contractului de împrumut nr. 806666 din 18 august 2021.

În altă ordine de idei, reiterând conceptul art. 15 alin. (7) al Legii cu privire la contractele de credit pentru consumatori precum și art. 9 al Legii cu privire la organizațiile de creditare nebancară, apelanta a menționat că în speță, penalitatea solicitată de la intimat nu depășește suma de 4 000 lei, astfel, încadrându-se în plafonul maxim stabilit de legiuitor.

În concluzie, apelanta a menționat că nu poate fi abnegat nici principiul libertății contractuale care garantează dreptul părților de a insera clauze și condiții în mod liber, atât timp cât actele juridice au un obiect ilicit, or, intervenția instanței de judecată în raporturile juridice între părți prin declararea nulității clauzelor contractuale este una nejustificată, de altfel, prin soluția adoptată, prima instanță a transformat creditul acordat intimatului Grigoriev Vladimir dintr-un contract oneros, într-unul gratuit.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), a fost pronunțat la 17 mai 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 23 mai 2023, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termenul legal.

Aprecierea instanței de apel:

Colegiul civil reține că acțiunea OCN ”DACREDITARE” S.R.L, a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXII al Codului de procedură civilă (art. 276^2 -276^4).

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 276^2 din Codul de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În acord cu prevederile art. 276^3 din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În conformitate cu prevederile art. 276^4 din Codul de procedură civilă, instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare. Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art. 276^3 fiind aplicabile corespunzător.

La caz, în adresa părților a fost expediată înștiințarea cu privire la examinarea apelului declarat în lipsa participanților la proces.

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma materialelor din dosar și în raport cu prevederile legislației în vigoare, Colegiul civil consideră că apelul declarat este neîntemeiat și urmează a fi respins, din următoarele motive.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

De asemenea, potrivit art. 373 alin. alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, dat fiind faptul că, legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe urmează a fi verificată prin prisma cererii de apel depuse doar de OCN ”DACREDITARE” S.R.L, instanța de apel se va expune în limita apelului declarat, și fără a pune în dezbatere partea din hotărâre prin care au fost admise unele pretenții din acțiune, care vizează încasarea sumelor de la Grigoriev Vladimir.

În cadrul examinării cauzei în instanța de apel s-a stabilit că, la 18 august 2021, între OCN ”DACREDITARE” S.R.L, în calitate de împrumutător și Grigoriev Vladimir, în calitate de împrumutat, a fost încheiat contractul de împrumut nr. 806666, potrivit căruia, împrumutătorul a primit suma de 4 000 lei cu condiția rambursării conform graficului stabilit.

La caz, invocând că Grigoriev Vladimir nu și-a îndeplinit obligațiile contractuale de rambursare a sumei împrumutate, OCN ”DACREDITARE” S.R.L a înaintat prezenta acțiune, solicitând încasarea datoriei în sumă de 4 000 lei, a penalității în sumă de 4 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 17 mai 2023, Judecătoria Chișinău (sediul Centru) a admis parțial acțiunea înaintată de OCN ”DACREDITARE” S.R.L și a încasat de la Grigoriev Vladimir în beneficiul OCN ”DACREDITARE” S.R.L, datoria conform contractului de împrumut nr. 806666 din 18 august 2021, în sumă de 4 000 lei și cheltuielile de judecată compuse din 270 lei cu titlu de taxă de stat și 492 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Analizând materialele dosarului în raport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de apel ajunge la concluzia că soluția primei instanțe este justă și legală, aceasta având la bază cumulul dovezilor administrate la dosar, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită.

În materie de drept, Colegiul reține că, potrivit art. 774 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la data apariției raporturilor juridice), în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

În conformitate cu art. 776 din Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit prevederilor art. 858 alin. (1) și (2) din Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

De asemenea, conform art. 1763 alin. (1), (3), (4) din Codul civil, prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a plății dobânzii și a altor plăți aferente, sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții. Față de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esența contractului de credit nu reiese contrariul. Dispozițiile prezentei secțiuni se aplică împrumuturilor acordate de către bănci sau organizații de creditare nebancară, precum și alte organizații care acordă credite în baza legii.

Potrivit art. 1244 alin. (1)-(2) din Cod civil, în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, a cărei rată anuală nu poate depăși dublul ratei de referință CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părțile au stipulat rata dobânzii. În sensul prezentului alineat, rata de referință CHIBOR este rata calculată în modul stabilit de Banca Națională a Moldovei, în baza cotațiilor orientative/ferme ale băncilor contributorii pentru plasarea mijloacelor bănești în lei moldovenești la alte bănci, pe termen de 12 luni. Interdicția prevăzută la alin. (1) nu se aplică dobânzilor percepute sau plătite de către Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei, de băncile comerciale, de asociațiile de economii și împrumut, organizațiile de creditare nebancară, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

Conform art. 1247 alin. (1)-(3) din Codul civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul și până la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluțiunea împrumutului. Împrumutatul trebuie să restituie bunuri de calitatea și în cantitatea bunurilor primite și nimic mai mult, chiar dacă prețurile au crescut ori au scăzut. În

cazul în care a împrumutat o sumă de bani, împrumutatul are obligația de a restitui suma nominală primită fără a ține cont de variațiile valorii banilor.

Astfel, luând în considerație, că, potrivit circumstanțelor constatate din materialele cauzei, Grigoriev Vladimir a beneficiat de un credit din partea OCN ”DACREDITARE” S.R.L, însă nu și-a onorat în termen obligațiile potrivit contractului de împrumut nr. 806666 din 18 august 2021, iar cererea de soluționare amiabilă a litigiului a rămas fără răspuns, instanța de apel consideră, că prima instanță întemeiat a constatat temeinicia pretențiilor OCN ”DACREDITARE” S.R.L privind încasarea datoriei contractuale în sumă de 4 000 lei, precum și a cheltuielilor de judecată, proporțional pretențiilor admise.

Totodată, instanța de apel apreciază ca fiind întemeiată hotărârea primei instanțe în privința nulității clauzei din pct. 3. 3 al contractului de împrumut nr. 806666 din 18 august 2021, cu privire la penalitate și, respectiv, irelevante argumentele apelantei OCN ”DACREDITARE” S.R.L, cu referire la faptul că aspectul disproporționalității clauzei penale urmează a fi apreciat în coroborare cu durata neexecutării obligației principale și alte împrejurări.

În acest sens, potrivit art. 947 alin. (1) din Codul civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

Totodată, instanța de apel consideră că clauza penală este datorată, numai dacă sunt întrunite condițiile necesare acordării de despăgubiri, însă creditorul nu trebuie să facă dovada existenței prejudiciului, întrucât legea pornește de la ideea că lipsa de folosință a unei sume de bani provoacă creditorului un prejudiciu, constând în cuantumul penalităților datorate, pe perioada întârzierii la executare.

De asemenea, clauza penală reprezintă o convenție accesorie cu toate consecințele, decurgând din aceasta calificare, dar, în același timp, reprezintă o pedeapsa privată reparatorie, și doar în măsura în care sa produs un prejudiciu, scopul clauzei penale fiind determinarea anticipată a cuantumului despăgubirilor ce vor fi plătite de către debitor, dar nu crearea unei posibilități pentru debitor de a se libera de obligația principală, asumată printr-o altă prestație.

În același sens, potrivit dispozițiilor Directivei 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive, în contractele încheiate cu consumatorii, sunt considerate clauze abuzive, utilizate într-un contract încheiat cu un consumator, în special dispozițiile care: impun, cu titlu de penalități, consumatorului care nu și-a îndeplinit obligațiile, o despăgubire într-un cuantum disproporționat de mare.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a precizat că Directiva 93/13 […] trebuie interpretată în sensul că o instanță națională este obligată, din momentul în care dispune de elemente referitoare la situația de drept și de fapt, necesare în acest scop, să aprecieze, chiar din oficiu, caracterul disproporționat al penalității, prevăzute în contractul de credit, încheiat între un furnizor de servicii financiare și un consumator.

Respectiv, este de reținut că, în cazul unei clauze penale disproporționate, prevăzute în eventualitatea neîndeplinirii obligațiilor de către consumator, sarcina de a acționa în consecință, potrivit dreptului național, astfel încât această clauză să nu fie opozabilă consumatorului în discuție, revine instanței naționale.

De altfel, reieșind dintr-o interpretare sistematică a legislației menționate ce reglementează clauza penală, Colegiul civil constată că instanța de judecată se poate sesiza, din oficiu, cu privire la disproporția vădită a penalității.

În context, potrivit art.1 din Legea nr.105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, consumator este orice persoană fizică ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională, iar în calitate de agent economic poate fi orice persoană juridică sau fizică autorizată pentru activitate de întreprinzător, care fabrică, transportă, comercializează produse ori părți din produse, prestează servicii (execută lucrări).

Potrivit art. 3 din Legea nr. 1 din 16 martie 2008 cu privire la organizațiile de creditare nebancară, organizație de creditare nebancară - societate pe acțiuni sau societate cu răspundere limitată, care desfășoară cu titlu profesional doar activitățile prevăzute la art.8 alin.(2), adică acordarea de credite nebancare și leasingul financiar.

Respectiv, instanța de apel constată că la caz, atât reclamanta/apelantă OCN ”DACREDITARE” S.R.L, care este o organizație de creditare nebancară, cât și pârâtul/intimat Grigoriev Vladimir, cad sub incidența Legii privind protecția consumatorilor.

În continuare, potrivit art. 1072 din Codul civil, într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist și dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul.

Conform art. 1076 alin. (1)-(3) din Codul civil, clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută. Această nulitate de protecție operează doar în măsura în care anularea clauzei avantajează partea care nu a propus clauza abuzivă. În cazul în care partea care nu a propus clauza abuzivă este un consumator, instanța de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu.

În conformitate cu art. 1077 alin. (1) pct. 6) din Codul civil, sunt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual și au ca obiect sau efect, solicitarea de la consumatorul care nu și-a executat obligația fără justificare a unei penalități disproporționate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligațiilor contractuale.

Respectiv, pe lângă faptul că clauza contractuală stabilită la pct. 3. 3 a contractului de împrumut, nu este pe înțelesul consumatorului, fiind formulată într-un concept de ordin financiar-bancar, instanța de apel consideră că aceasta contravine normei imperative, deoarece este o obligațiune contractuală incertă, iar încasarea acestei clauze penale în cuantumul solicitat ar reprezenta o îmbogățire fără justă cauză.

Suplimentar, instanța de apel menționează că în corespundere cu prevederile art. 3 al Legii nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, Clauză abuzivă - clauză contractuală care, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului, contrar cerințelor de bună-credință, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract; Comercial - orice persoană fizică sau juridică (vânzător sau furnizor de mărfuri, prestator de servicii), indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care, în cadrul contractelor reglementate de prezenta lege, acționează în scopuri legate de activitatea sa de întreprinzător sau de activitatea sa profesională; Consumator - orice persoană fizică ce intenționează să comande

sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea sa de întreprinzător sau de activitatea sa profesională.

În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) din aceiași Lege, se interzice comercianților să includă clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Orice clauză abuzivă introdusă în astfel de contracte este considerată nulă din momentul încheierii lor.

De asemenea, instanța de apel remarcă că caracterul negociat al contractului, nu poate fi apreciat doar prin aducerea la cunoștință și semnarea de către debitor a contractului, deoarece părțile nu se află pe poziții de egalitate, nici în ce privește cunoștințele de specialitate, nici în ce privește puterea de negociere, iar debitorul nu au avut posibilitatea să negocieze, în cunoștință de cauză, contractul, ci doar să-l semneze sau nu. Simpla informare a reclamanților în legătură cu prevederile contractului nu echivalează, în nici un fel, cu negocierea în cazul contractelor de acest tip.

Raportând normele indicate mai sus, Colegiul civil constată că clauza contractuală în litigiu nu a fost una negociată în mod individual, or, stabilirea penalității în mărime de 0,8 % pentru fiecare zi de întârziere este o compensație disproporționată în raport cu un prejudiciu eventual previzibil la momentul încheierii contractului, care putea fi adus OCN ”DACREDITARE” S.R.L în legătură cu neexecutarea obligațiunilor contractuale de către Grigoriev Vladimir.

Cu referire la argumentele apelantei că penalitatea solicitată nu depășește suma creditului acordat și astfel se încadrează în plafonul maxim stabilit de legiuitor, Colegiul civil menționează că în temeiul art. 5 alin. (1)-(3) și (5) lit. e) al Legii nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, o clauză contractuală nefiind negociată în mod individual cu consumatorul este abuzivă în cazul în care creează, contrar cerințelor de bună-credință, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract. Se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost negociată individual atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil și, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul ei. Sunt considerate abuzive clauzele care au ca obiect sau efect solicitarea de la orice consumator care nu și-a îndeplinit obligația să plătească drept compensație o sumă disproporționată în raport cu prejudiciul cauzat de neonorarea obligațiilor contractuale.

De asemenea, potrivit art. 1072 alin. (1) din Cod civil, într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist și dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul.

Potrivit art. 1071 din Codul civil, persoana care prezintă clauze care nu au fost negociate individual este obligată să se asigure că ele sunt elaborate și comunicate într-un limbaj clar și inteligibil, precum și să fie lizibile. Această cerință este aplicabilă textului în întregime, inclusiv notelor de subsol, trimiterilor la alte texte sau specificațiilor de orice natură. Într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza propusă de către profesionist cu încălcarea obligației de transparență impuse prin dispozițiile alin. (1) poate fi considerată abuzivă doar pe acest unic temei.

În acest context, urmează de analizat ce înseamnă redactarea clauzelor „într-un limbaj clar și inteligibil”. Limbaj clar înseamnă, în primul rând, exprimarea corectă, din punct de

vedere gramatical, sub acest aspect, chiar dacă respectivele clauze au fost exprimate clar din punct de vedere gramatical, trebuie să se țină seama de faptul că ele nu au fost negociate, contractul fiind unul de adeziune, iar faptul că creditorul a informat consumatorul în legătură cu conținutul contractului și că a lăsat timp de analiză și gândire, nu înseamnă că a și negociat aceste clauze cu ultimul. În ceea ce privește limbajul inteligibil, acest caracter înseamnă mult mai mult, respectiv, înseamnă posibilitatea pentru consumatori să prevadă consecințele ce decurg din cuprinsul clauzelor contractului, mai ales sub aspectul consecințelor economice care rezultă din acesta, în ceea ce-i privește.

Respectiv, instanța de apel constată că, din punct de vedere a clarității și expunerii într-un limbaj inteligibil, clauza contractuală stipulată la pct. 3. 3 din contractul de împrumut nr. 806666 din 18 august 2021, nu este clar definită, astfel încât Grigoriev Vladimir să aibă reprezentarea clară a rațiunilor și fundamentelor relative, la conținutul clauzei și efectelor acesteia asupra contractului în ansamblu.

Suplimentar, Colegiul civil consideră declarative argumentele apelantei cu referire la netemeinicia concluziei instanței de fond în privința clauzei contractuale supuse criticii, or, pe lângă faptul că contractul semnat între părți este unul cadru (tipizat), clauzele fiind stabilite unilateral de către reclamant fără ca consumatorul să poată influența schimbarea lor respectiv având doar opțiunea să-l semneze sau nu, este de menționat că, în corespundere cu prevederile art. 15 alin. (7) din Legea nr. 202, din 12 iulie 2013 ”privind contractele de credit pentru consumatori”, se interzice aplicarea oricăror plăți (inclusiv dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plăți) aferente unui contract de acordare a creditului pentru consumator pe un termen mai mic de 2 ani și/sau în care suma inițială debursată este de până la 50 de mii de lei (pentru linia de credit, valoarea de referință se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit), a căror valoare totală să depășească valoarea debursată conform contractului respectiv sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar.

În context, potrivit alin. (9) al aceluiași articol, în cazul încălcării prevederilor alin. (7) și (8), creditorul are dreptul să solicite doar restituirea sumei inițiale debursate conform contractului de credit acordat, fără revendicarea altor plăți prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de plăți). Prezenta prevedere se aplică inclusiv în cazul în care creditorul a transmis unei persoane terțe dreptul de încasare a creanțelor aferente contractului de credit acordat.

În consecință, deși penalitatea nu depășește valoare creditului de 4 000 lei, Colegiul civil constată că prima instanță întemeiat a constatat nulitatea clauzei cu privire la perceperea penalității deoarece, pe lângă faptul că raporturile contractuale între părți au durat 30 zile, efectul admiterii unei astfel de pretenții, în lipsa unui raport de evaluare a prejudiciului cauzat din motivul nerambursării creditului, poate crea o situație de justificare neîntemeiată a unei penalități disproporționate în raport cu cuantumul creditului și ca urmare, o îmbogățire fără justă cauză.

Suplimentar, este de reținut, că potrivit principiului proporționalității CEDO, măsurile administrative și penalitățile nu trebuie să treacă dincolo de ce este strict necesar, în așa fel încât procedurile de control să nu fie făcute încât să îngrădească libertățile pe care le cere tratatul și nu trebuie să fie însoțite de o penalitate disproporționată cu gravitatea încălcării, încât să devină un obstacol in exercitarea acelei libertăți.

În acest sens, pe lângă faptul că atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, a fost constatat caracterul abuziv al clauzei contractuale și, totodată, necorespunderea acesteia prevederilor art. 15 alin. (7) din Legea nr. 202, din 12 iulie 2013 ”privind contractele de credit pentru consumatori”, Colegiul civil remarcă că apelanta a făcut o sinteză a circumstanțelor de fapt ale pricinii raportate la normele legale, care se referă la circumstanțele deja constatate și elucidate pe deplin de prima instanță, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Colegiul civil menționează că fiind o trăsătură esențială a apelului, efectul devolutiv constă în provocarea unei noi judecăți de fond, atât cu privire la problemele de fapt, cât și cu privire la cele de drept, în limitele stabilite prin cererea de apel, astfel circumstanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului urmează să fie prezentate în instanța de apel.

Distinct de cele indicate, instanța de apel, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții vs France nr. 26561/1995, unde Comisia a menționat că ”. . . art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes. . . ”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în cererea de apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, care ar duce la anularea actului judecătoresc atacat cu apel.

Astfel, dat fiind că argumentele apelantei sunt nefondate și combătute integral prin concluziile relatate supra, în speță lipsind temeiuri legale pentru casarea hotărârii contestate, Colegiul conchide că apelul declarat este pasibil de a fi respins.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), 390 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat *****

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17 mai 2023, în cauza civilă, în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată înaintată de OCN ”DACREDITARE” S.R.L către Grigoriev Vladimir cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizie este irevocabilă și nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul Ion Secrieru

Judecătorii Vitalie Cotorobai

Marina Anton